

KEVÖTLAITUMELLE

14.4.2023-14.1.2024

HAM

JOHDANTO

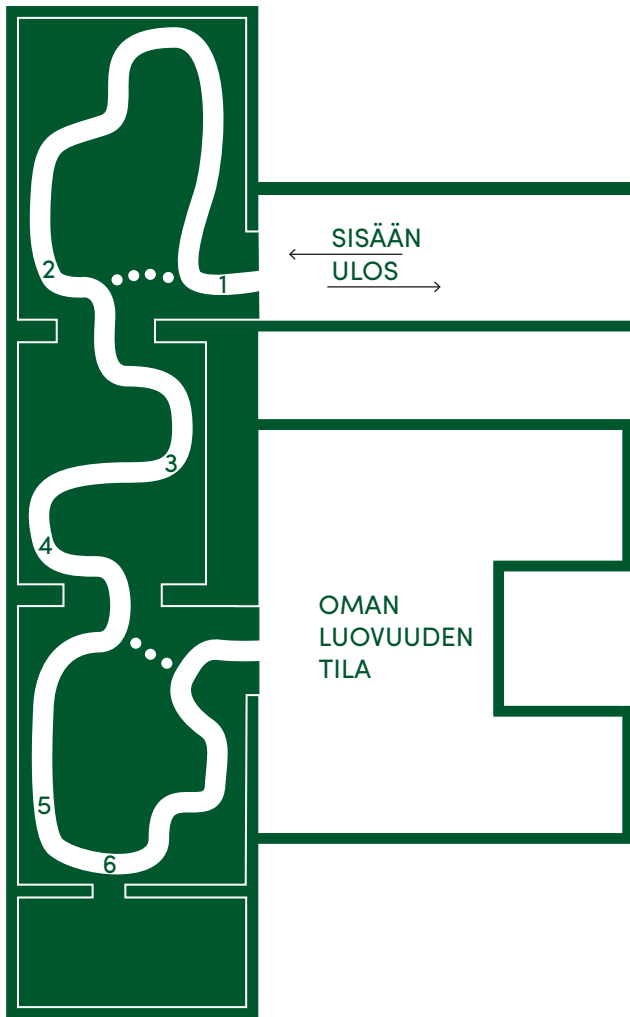
Kevätlaitumelle on taidenäyttely, jonka suunnittelun kaikissa vaiheissa on otettu huomioon 0–6-vuotiaat näyttelyvieraat ja heidän huoltajansa. Tarkoituksemme on mahdollistaa innostava, rentouttava ja vaivaton näyttelyvierailu pienten lasten kanssa.

Näyttelyn taiteilijat tunnetaan naivistisesta tekemisen tavastaan ja heitä yhdistää palo taiteen pariin.

Taideteoksia yhdistää 1970-luvun estetiikka, sen tunnistettava, altoileva muotokieli ja vahva värimaailma. Teoksissa liikutaan sujuvasti satumaailmojen ja arkitodellisuuden välillä: katsojalle aukeaa mahdollisuus kurkistaa sekä realististen, että mielikuvituksellisten hahmojen elämään.

Näyttelyn teokset kuuluvat paria poikkeusta lukuun ottamatta HAMin Bäcksbäckan kokoelmiin: Leonard ja Katarina Bäcksbäckan 1976 lahjoittamaan kokonaisuuteen, joka on Helsingin kaupungin taidekokoelmien ydin, sekä Ingjald Bäcksbäckan ja Christina Bäcksbäckan lahjoituskokoelmiin vuodelta 2018.

Näissä kokoelmissa elää Taidesalonki-galleriaa pyörittäneen perheen perintö ja yhteys nykypäivään, sekä taiteellinen linja, jossa korostuvat väri ja ilmaisuvoimainen maalaustaide.

Vihkosta löydät taiteilijaesittelyt ja niihin liittyvät tehtävät.

ETSİ NÄMÄ TEOKSET REITIN VARRELTA:

- 1 - Veikko Hirvimäki:
Tori I (1972)
- 2 - Antti Vuori:
Kevätlaitumelle (1975)
- 3 - Tuomas Mäntynen:
Mestarirakentaja (1972)
Karvainen Muisto (1970)
- 4 - Alice Kaira:
Omakuva (1972)
- 5 - Pirkko Lepistö:
Iltahetki (1975)
- 6 - Michael Schilkin:
Pan (Ajoittamaton)

OHJEITA NÄYTTELYVIERAILUUN

MUKAVUUDEN ja siisteyden vuoksi, vieraile näyttelyssä ilman kenkiä. Jätä kengät niille tarkoitettuihin telineisiin, tai vaihtoehtoisesti pue kenkäsuojat.

VIHDY ja vietä aikaa. Voit oleskella vapaasti ja levähtää istuimilla. Näyttelyssä voi imettää, mutta eväiden nauttiminen ei ole sallittua. Eväitä voit syödä museon ulkopuolella, kassojen viereisessä oleskelutilassa.

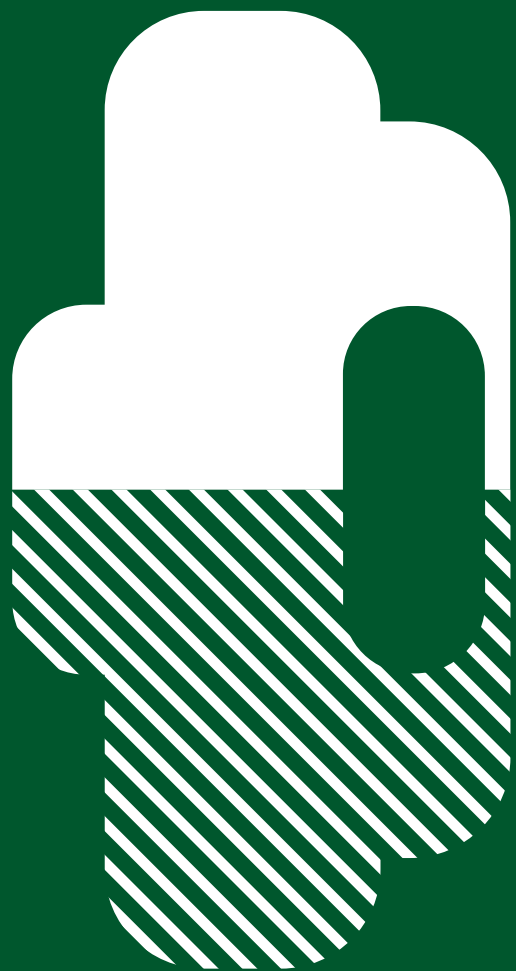
TAIDETOKSET eivät kestä kosketusta. Niiden suojana on lasi tai vitriini, mutta vältä teoksiin tai niiden kehyksiin koskemista kokonaan.

NÄYTTELYSSÄ saa kontata, ryömiä ja kävellä. Lattialle voi jäädä istuskelemaan, mutta ethän juokse.

VIIMEINEN näyttelysali on vierailijoiden omaa luovuuatta varten. Tarjolla on värikyniä, seinillä on piirtämiseen tarkoitettuja levyjä ja tilassa on rakennuspalikoita. Käytä tilaa vapaasti, muut vieraat huomioiden.

KUN HALUAT POISTUA näyttelystä, palaa takaisin näyttelyn alkuun samaa reittiä.

KANNUSTAMME tutkimaan taideteoksia tarkoin. Etsi värejä, olentoja ja vaikka eri vuodenaikoja. Käytä teoksia mielikuvituksesi ravintona; tee niistä tulkintoja ja keksi omia tarinoita. Näyttelyvihko löytyy myös nettisivuiltamme.

TAITEILIJAT
JA TEHTÄVÄT

VEIKKO HIRVIMÄKI (1941-)

Veikko Hirvimäki, tätä nykyä Sveitsissä asuva maalaistalon poika Keski-Suomesta, tunsikin jo nuorella iällä vetoa taiteen tekemiseen. Itseoppinut taiteilija otti rohkeasti vaikutteita kansainvälisistä taidesuuntauksista, ja kehitti vahvan oman ilmaisumuotonsa. Maalaaminen hävisi kuvanveistolle 1980-luvulle tultaessa, ja nykyään Hirvimäki tunnetaan muun muassa julkisista veistoksistaan.

Näyttelyssä esillä olevat maalaukset *Tori I* ja *Tori II* (1972) asettuvat todellisuuden ja fantasian välimaastoon, vappumaiseen, kirjavaan tunnelmaan, josta erottuu tunnistettavia ja erikoisempia hahmoja. Paksut värikerrokset ja erottuvat siveltimenvedot lomittuvat luoden kolmiulotteisen vaikutelman perspektiiviltään kaksiulotteiseen näkymään.

Vaeltava katse VEIKKO HIRVIMÄKI: *TORI I*

Katso
teosta
hitaasti
vaeltavalla
katseella.

Aloita kuvan
vasemmasta reunasta
ja vaella katseellasi hitaasti
oikeaan reunaan. Voit myös
katsoa kuvaa esimerkiksi ylhäältä
alas tai toisesta alakulmasta
vastakkaiseen yläkulmaan.

Minkälaisia yksityiskohtia näkökenttäsi osuu? Millaisia värejä? Löytyikö teoksesta tällä tavalla jotain, jota et ensisilmäyksellä huomannut?

Kuva: HAM / Anna Taival

Veikko Hirvimäki: *Tori I* (1972)
öljy- ja metallimaali kankaalle

HAM Helsingin taidemuseo, Ingjald Bäcksbackan ja Christina Bäcksbackan kokoelmat

ANTTI VUORI (1935–2014)

Taidemaalari Ilmari Vuoren ja tekstiili- ja muotisuunnittelija Kerttu Johnssonin poika eli lapsuutensa merellisessä ja maaseutumaisessa Lauttasaassa, Helsingissä. Taiteilijan ura lankesi Vuorelle perheen perintönä, ja merenalaiset aiheet kumpusivat omasta kasvuympäristöstä.

Vuori opiskeli Suomen Taideakatemian koulussa ja toimi informalistisen taiteilijaryhmä Maaliskuulaisten jäsenenä. Hän luotti mielikuvituksensa voimaan surrealistis-sävytteisessä taiteessaan. Sen tapahtumapaikkoja ovat niin avarat ruohokentät, kuin meren syvydet, aiheina taruolennot ja mytologia. Hehkuvista väreistä huokuu maalauksiin omalaatuinen, sisäinen loiste.

Piirrä keväinen maisema! **ANTTI VUORI: KEVÄTLAITUMELLE**

Antti Vuoren maalauksissa on usein tunnistettavia asioita, mutta muodot voivat olla jännällä tavalla väentyneitä ja hauskaasti yhdistettyjä.

Piirrä oma versiosi *Kevätlaitumelle*-maisemasta sille varattuun tilaan kahden aukeaman päähän. Paikkasi voi olla vaikka sellainen, jonne haluat mennä kesällä. Tai se voi olla lempipaikkasi, joka tekee sinut onnelliseksi. Voit piirtää henkilöitä, hahmoja, muita olentoja tai omakuvasi. Kuvasi voi myös olla ei-esittävä, lempipaikkasi värejä ja tunnelmaa kuvaava.

Kuva: HAM / Yehia Eweis

Antti Vuori: Kevätlaitumelle (1975)
sekatekniikka paperille

HAM Helsingin taidemuseo, Leonard ja Katarina Bäcksbackan kokoelma

TUOMAS MÄNTYNEN (1932-)

Tuomas Mäntynen on saanut taideoppia niin koti- kuin ulkomaisissa kouluissa, ja esiintynyt näyttelyissä laajasti sekä Suomessa, että kansainvälisesti. Lapsuuden maisemien Kymijoki virtaa monessa taiteilijan maalauksessa.

Voimakas muoto- ja värimaailma muuttaa Mäntynen realistiset aiheet ja maisemat sadunomaisiksi. Maalauksissa on vahva tunnelataus, usein ilta tai yö ja kuun valaisema autio maisema. Mäntynen palkittiin Pro Finlandia -mitalilla 1986.

Kirjoita kirje! **TUOMAS MÄNTYNEN: MESTARIRAKENTAJA ja KARVAINEN MUISTO**

Näyttelyssä
maalaukset *Mestariirakentaja*
ja *Karvainen muisto* on ripustettu
vierekkäin, kuvapariksi.
Katso maalauksia tarkkaan. Keitä
henkilöt voisivat olla? Ovatko he
tuttavia, sukulaisia tai rakastavaisia?
Tutki, mitä henkilöiden taustalla näkyy,
ja mitä nämä asiat kertovat heistä.
Mieti, millaisen kirjeen henkilöt
kirjoittaisivat toisilleen.
Kirjoita kirje seuraavalle
aukeamalle.

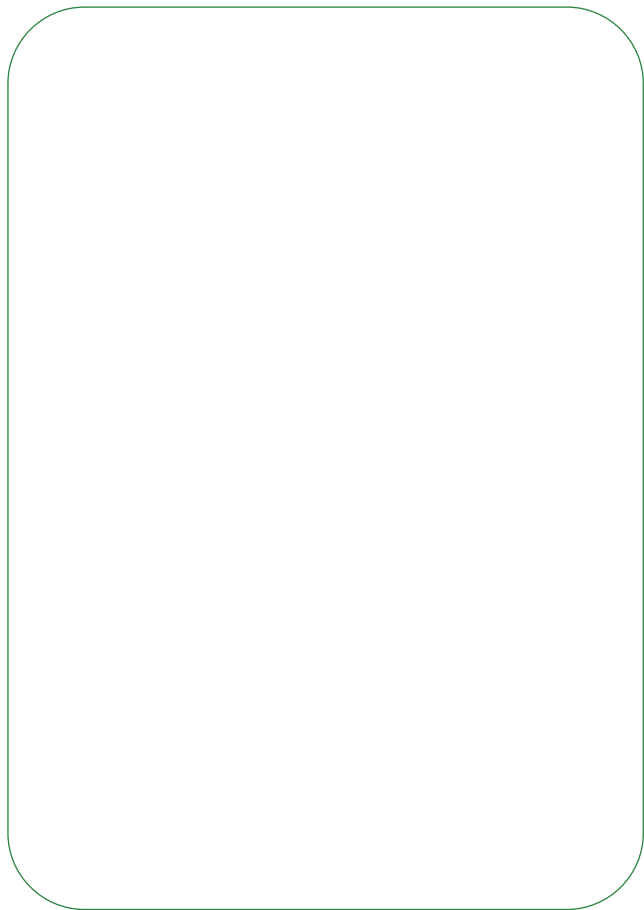

Kuvat: HAM / Anna Taival

Tuomas Mäntynen: *Mestari rakentaja* (1972) ja *Karvainen Muisto* (1970)
öljymaalaukset puulevylle

HAM Helsingin taidemuseo, Ingjald Bäcksbackan ja Christina Bäcksbackan kokoelmat

Piirrä keväinen maisema!

Kirjoita kirje!

A letter template with a decorative outline. It features a large, irregular shape with rounded corners and a small arch at the bottom right. The word "Hei," is written in green at the top left of the main body. Below it are four horizontal lines for writing. At the bottom right, the word "Sinun," is written in green, with a small arch above it. Below this are three horizontal lines for writing.

Hei,

Sinun,

ALICE KAIRA (1913–2006)

Alice Kairan tunnetuinta tuotantoa ovat omakuviksikin tulkitut klovnimaalaukset, joissa naivistinen tyyli yhdistyy usein melankoliseen tunnelmaan. Taiteilija piirsi ja maalasi elämäänsä ja kokemaansa, ja aviottoman lapsen kokema yksinäisyys heijastuu teoksiin läpi tuotannon. Hän opiskeli taidekouluissa niin kotimaassa kuin ulkomaillakin.

Kairan kolmas aviomies oli ylilääkäri Johan Runeberg, jonka esi-isään viittaa näyttelyssä esillä oleva maalaus *Omakuva J. L. Runebergin kodissa* (1971). Kaira on sanonut lisäävänsä kirkasta punaista, elämän symbolia, kaikkiin maalauksiinsa. *Omakuvassa* (1972) keltainen lintu istuu taiteilijan olkapäällä ja taustalla velloo avoin meri, molemmat keskeisiä kuva-aiheita Alice Kairan tuotannossa.

Linnun kuiskaus ALICE KAIRA: OMAKUVA

Alice Kairan maalauksista säteilee hiljainen hellyys, suru ja melankolia. Kaira koki syvää yksinäisyyttä lapsena. Hän on kertonut yksinäisyyden jättäneen jälkensä kaikkeen, mitä hän aikuisena maalasi. Maalauksessa *Omakuva* henkilöahmolla on kuitenkin pieni ystävä olallaan. Mitä lintu mahtaa kuiskata henkilön korvaan?

Mitä muuta näet kuvassa, joka voisi kertoa siitä, ettei henkilö olekaan enää niin yksin?

Kuva: HAM / Yehia Eweis

Alice Kaira: *Omakuva* (1972)
öljy kankaalle

HAM Helsingin taidemuseo, Leonard ja Katarina Bäcksbackan kokoelma

PIRKKO LEPISTÖ (1922–2005)

Pirkko Lepistö opiskeli maalaustaidetta ensin Taideteollisessa keskuskoulussa, sen jälkeen Suomen taideakatemian koulussa Ateneumissa. Perheen perustaminen opintojen jälkeen ja lapsista huolehtiminen estivät intensiivisen taiteen tekemisen, kunnes keski-ikässä taiteilija alkoi saada tunnustusta työlleen.

Näyttelyssä esillä olevissa guassimaalauksissa luonto tulee sisään ikkunoista ja vuoden- ja vuorokaudenajat vaihtuvat, mutta viipyilevä ja rauhallinen tunnelma säilyy. Malleina esiintyy usein lähipiiri, kaksi tyttärtä ja taiteilijalle rakkaat kotieläimet, sekä kodin idyllinen ympäristö Vantaan Koivukylässä. Lepistö sai valtion taidepalkinnon 1972 ja taiteilijaeläkkeen 1982.

Astu sisään! PIRKKO LEPISTÖ: *ILTAHETKI*

Kuvittele, että astut sisään *Iltahetki*-maalaukseen. Millaisesta huoneesta on kyse? Minkälainen tunnelma huoneessa on? Kuka asuu talossa, kenen kotona ollaan? Mitä henkilöt puuhailevat? Kuuluuko huoneessa ääntä, vai onko siellä hiljaista?

Keskustele seuralaisesi kanssa.

Kuva: HAM / Yehia Eweis

Pirkko Lepistö: *Iltahetki* (1975)
öljymaalaus kankaalle

HAM Helsingin taidemuseo, Leonard ja Katarina Bäcksbackan kokoelma

MICHAEL SCHILKIN (1900–1962)

Venäläissyntyinen Michael Schilkin ajautui vallankumouksen jälkiaalloissa Suomeen, jossa hän toimi muun muassa renkinä ja merimiehenä. Schilkin opiskeli Taideteollisuus-koulussa Helsingissä, ja opintojen jälkeen, vuonna 1935, hän pääsi työskentelemään Arabian taideosastolle, jossa teki elämänuransa.

Schilkin tunnetaan sekä massiivisista, julkisista reliefiteoksista, että herkistä, eri eläinlajien ilmeikkyyden ja yksilöllisyyden vangitsevista pienoisveistoksista. Näyttelyn taruolentoa esittävä *Pan*-veistos esittelee taiteilijan taidokkuutta ilmaisuvoimaisen muodon luomisessa ja materiaalisuuden kuvaamisessa keramiikan ja lasitteen ominaisuuksia hyödyntäen.

Kuuntele!

MICHAEL SCHILKIN: PAN

Schilkin on veistänyt huilua soittavan pienen Pan-pojan. Pan on kreikkalaisessa jumaltarustossa metsän, paimenten, karjan ja hedelmällisyyden jumala. Hänet tunnistaa pukinsorkista ja sarvista. Musiikki liittyy vahvasti Pan-hahmoon, ja usein hän pitää huilua kädessään tai soittaa sitä. Tarustossa kerrotaan, että Pan rakastui palavasti Syrinks-nymfiiin. Syrinks juoksi pakoon joen rannalle ja muuttui rantakaislikon ruo'oksi. Pan ei löytänyt nymfiä, mutta teki kaislikon ruo'oista ruokopillin. Soitinta kutsutaan panhuiluksi.

Kuuntele! Millaista melodiaa Pan soittaa?
Keksi oma melodiasi. Hyräile, vihellä tai laula sitä seuralaisesi kanssa!

Kuva: HAM / Hanna Kukorelli

Michael Schilkin: *Pan* (ajoittamaton)
keramiikka

HAM Helsingin taidemuseo, Leonard ja Katarina Bäcksbackan kokoelma

KEVÄTLAITUMELLE

Näyttelyn kuratointi
Sanna Tuulikangas

Näyttelyvihon tekstit
Sanna Tuulikangas ja Lotta Kjellberg

Näyttelyvihon toimitus
Aino Mäntyvaara

Näyttelyarkkitehtuuri ja graafinen suunnittelu
Elina ja Klaus Aalto / Aalto+Aalto